

۳ نسخه برای چالش‌های پیش‌روی دولت آینده

راهکارهای رئیس پارلمان بخش خصوصی و روسای کمیسیون‌های اقتصاد و تولید ملی مجلس برای نخبگان اجرایی آینده کشور

اشاره حسین بردبار

دولت آینده فارغ از آن که متعلق به چه طیف سیاسی، حزبی و اقتصادی باشد دولتی است که وارث بسیاری از برنامه‌ها و اقدامات دولت‌های پیشین خواهد بود و زمانی که قوه مجریه کشور را در دست می‌گیرد که در نیمه سال سوم بر نامه پنجم قرار خواهیم داشت یعنی دولت بازدهم خواه ناخواه وارث نیمی از عملکرد دولت فعلی در قبال این برنامه توسعه‌ای کشور و مجری نیم دیگر آن است؛ همچنان که وارث بسیاری از عملکرد ده‌ها و قترارهای دولت‌های قبلی در قبال سایر برنامه‌های توسعه‌ای پیشین و همچنین سیاست‌های کلی نظام خواهد بود؛ از این رو بحث درباره چالش‌های پیش‌روی دولت آینده و ارائه راهکارهایی برای حل آن اهمیت بیشتری می‌یابد؛ نخبگان اجرایی آینده کشور از یک سو باید بدانند در چه شرایطی عهده دار امور کشور می‌شوند و از سوی دیگر چه برنامه‌ای برای حل چالش‌های پیش‌روی خود باید داشته باشند. این موضوعات را در گفت و گو با ۲ چهره اقتصادی کشور در میان گذاشتیم: یکی از پارلمان بخش خصوصی و ۲ نفر از پارلمان اصلی نظام یعنی مجلس شورای اسلامی. هر ۳ آنان به مشکلات، چالش‌ها و راهکارهایی اشاره کردند که در پی می‌آید:

۳ چالش پیش‌روی دولت آینده از دیدگاه رئیس پارلمان بخش خصوصی

محمد نهاوندیان، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، شخصیتی است که این روزها شاید بیشتر از مسئولان دیگر با مشکلات اقتصادی کشور و مسائل ناشی از تحریم‌ها دست و پنجه نرم می‌کند چرا که او و همکارانش در ساختمان قدیمی خیابان طالقانی با مانع تراشی‌های متعددی در امر تجارت مواجه‌اند؛ از محدودیت‌های جابه‌جایی اعتبارات بانکی در سطح بین‌المللی گرفته تا مشکلات ناشی از داخل کشور. با این حال دبیر شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی چند راه حل ارائه می‌کند. از وی می‌پرسیم فکر می‌کنید دولت آینده با چه مشکلات و دغدغه‌هایی مواجه خواهد شد و چه راهکاری برای حل آن ارائه می‌فرمایید؟

به نوعی می‌خواهیم بدانیم چگونه علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد؟ می‌گوید: اگر خواهیم ۳ چالش اصلی یا ۳ هدف اصلی را برای برنامه دولت آینده در نظر بگیریم نخست اقتصاد است؛ دیگر روابط بین‌المللی ماست و سوم، بازسازی هم‌افزایی ملی در نیروهای فرهیخته کشور. اگر مادر این ۳ حوزه حرکت جدید و روبه‌جلو را سامان بدهیم که در عین پایداری بر مصالح و منافع ملی بتوانیم یک چشم‌انداز جدیدی را در هر ۳ حوزه ارائه کنیم هم در داخل کشور فضای نشاط و مشارکت بیشتری را سامان داده ایم و هم در خارج از کشور کیفیت روابط جدیدی را با امید به آینده رقم خواهیم زد. از دبیر شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی می‌خواهیم تا این ۳ چالش و هدف اصلی را بیشتر توضیح دهد و می‌پرسیم مثلاً در عرصه اقتصاد چه ضعف‌هایی را داشته ایم و چه نقاط قوتی را می‌توانیم در آینده به وجود آوریم؟ می‌گوید: با وضعیتی

به دست بگیریم و شکلی از روابط ارائه کنیم که هم برای ما با توجه به ارزش‌ها و مصالح مان قابل قبول باشد و هم برای طرف مقابل قابل پذیرش باشد. این ابتکار در صحنه دیپلماسی چه دیپلماسی اقتصادی و چه دیپلماسی سیاسی کاملاً تحقق پذیر است. نکته سومی که رئیس اتاق بازرگانی ایران به آن اشاره می‌کند مربوط به نیروهای فرهیخته کشور است، وی می‌گوید: در پیدایی یک طلوع جدید در ظرفیت‌های انسانی نیروهای فرهیخته نیاز به یک ترسیم افق امیدوارکننده داریم و اتخاذ سیاست‌هایی که مبتنی بر تکریم فرهیختگان و ایجاد اطمینان از استفاده شایسته و به‌جا از تخصص‌هاست. این هم نیاز به زمان خیلی طولانی ندارد چون ما نیروهای فرهیخته فراوانی در حوزه‌های مختلف داریم که سرمایه‌های علمی جوان کشور هستند و یک مدیریت فرهنگ‌گرا و دارای جاذبه باید باشد که افقی از نگاه جامع در برنامه‌ریزی ارائه کند. نهاوندیان در پایان سخنانش می‌گوید: ما از رویکردهای پروژه‌ای و مقطعی و بدون دنباله و بدون هماهنگی نمی‌توانیم به جایی برسیم اما اگر توانستیم فرهیختگان جامعه را قانع کنیم که یک رویکرد علمی و همه‌جانبه‌نگر با استفاده از همه تخصص‌ها در دستور کار قرار گرفته است، همه سرمایه‌های انسانی شکوفایی مجدد را به نمایش خواهند گذاشت.

فولادگر: دولت آینده باید برنامه محور باشد

حمیدرضا فولادگر، رئیس کمیسیون ویژه تولید ملی و نظارت و پیگیری بر اصل ۴۴ قانون اساسی در مجلس شورای اسلامی با بیان این که دولت آینده زمامی مستقر می‌شود که مأمیانه راه برنامه پنجم یعنی سال سوم آن هستیم، می‌گوید: نیمه دیگری از برنامه پنجم را باید دولت بعدی اجرا کند و باید سیاست‌های برنامه ششم را هم که رهبری ابلاغ کردند با بررسی برنامه ششم آغاز کنند. این

که در اقتصادمان داریم فاصله بین ظرفیت‌های موجودمان با میزان استفاده از این ظرفیت‌ها شکاف بسیار بزرگی ایجاد شده است. ما ظرفیت نیروی انسانی تحصیل کرده و سواد بسیار گسترده‌ای داریم اما بیکاری ما که عبارت است از شکاف بین افراد شاغل و جویای کار در حال افزایش است. ظرفیت ماشین‌آلات نصب شده ما در کارخانجاتمان بسیار گسترده است. طبق آمار که در شهرک‌های صنعتی داریم، بیش از نیمی از کارخانجات ما با کمتر از ۵۰ درصد ظرفیتشان دارند کار می‌کنند، این یعنی نیمی از ظرفیت نصب شده معطل مانده است.

وی ادامه می‌دهد: مادر ظرفیت‌های مدیریتی و بازارهای بالقوه‌مان نیز دقیقاً همین مسئله را می‌بینیم، معنای این حرف این است که ما باید رویکرد ابتکاری باید بتوانیم بین ظرفیت‌های خالی که در همه عوامل تولید اعم از نیروی کار، سرمایه و مدیریت داریم، پیوندی ایجاد کنیم و آن یعنی مدیریت یعنی یک مدیریت هوشمند و هم‌گرمی تواند به سرعت فاصله بین ظرفیت‌های خالی با واقعیت‌های اقتصادی را پر کند و چشمی را در اقتصاد ما رقم بزند.

انتخاب رویکرد بر-دروابط بین‌المللی

رئیس پارلمان بخش خصوصی نیم‌نگاهی نیز به مسائل بین‌المللی دارد و می‌افزاید: در روابط بین‌الملل هم رویکرد بر-درومور توجه قرار گیرد. در دنیا خیلی‌ها علاقه مندی به داشتن رابطه‌ای سازنده و دوسویه با ایران هستند، خیلی‌ها در دنیا می‌دانند که ایران از معادله‌های منطقه‌ای و جهانی قابل حذف نیست منتها مایلند در یک گفت‌وگو منطقی با ایران اسلامی وارد گفت و گو شوند. نهاوندیان تأکید می‌کند: ما به جای این که انفعالی برخورد کنیم و منتظر دیگران باشیم که آن‌ها ما را در مقابل پیشنهادهایی قرار دهند و ما ناگزیر از رد یا قبول آن‌ها شویم باید خودمان ابتکار عمل را